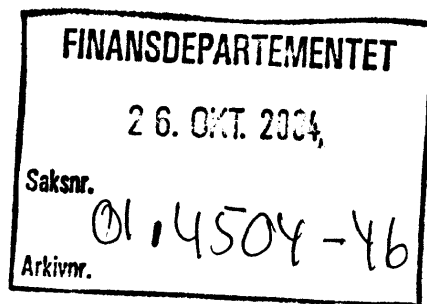

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 01/4504 FM GK

Vår ref.: 200000/88 EJ

Oslo 21.10.2004

Høring – forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier

Det vises til Finansdepartementets brev 13. september 2004 der det bes om Sparebankforeningens syn på forslag til endringer av forskrift om vurdering av tap på utlån, garantier mv.

Forslag til endringer av tapsforskriften av 1991 var også gjenstand for høring i 2001. Sparebankforeningen tilkjennega den gang, i sitt høringssvar av 23. oktober 2001, vesentlige innvendinger mot forslaget. Det er foreningens syn at det foreliggende forslaget er mer gjennomarbeidet og er bedre foranket i den internasjonale regnskapsstandarden IAS 39.

Vi vil likevel minne om at det fortsatt knytter seg usikkerhet til om og eventuelt når EU vil godkjenne IAS 39. Usikkerheten knytter seg særlig til prinsippene for verdsettelse av finansielle instrumenter. Særlig fra den europeiske sentralbanken, ECB, og Baselkomiteen for banktilsyn har det kommet innvendinger om verdsettelse til virkelig verdi (the fair value option). Det forhold at forskriften nå ikke bare vil regulere bankenes kredittap på utlån, men også verdifastsettelsen av utlån, medfører at forskriften får økt betydning.

Når Sparebankforeningen allikevel har kommet til at vi støtter at endret "tapsregelverk" utformes basert på IAS 39, er den sentrale begrunnelsen at en vesentlig del av næringen uansett vil være pliktig til å utarbeide sine konsernregnskaper basert på "full IAS" fra og med 1. januar 2005. Sparebankforeningen deler Kredittilsynets vurdering av at det er hensynet til sammenlignbarhet som gjør at bankene bør underlegges mest mulig likt regelverk. Det er videre foreningens oppfatning at hensynet til at de bankene som ikke er pliktige til å rapportere etter "full IAS", ikke skal fremstå som "mindre gode" på dette viktige området, også tilsier mest mulig like regler.

Vi vil imidlertid peke på at sammenlignbarheten fremover uansett kan bli svekket som følge av at én gruppe vil utarbeide sine regnskaper basert på IAS, mens de øvrige vil følge regnskapslovens bestemmelser og årsregnskapsforskriften. Også nye kapitaldekningsregler, der bankene vil ha en betydelig meny av beregningsregler å velge blant, vil svekke muligheten for å sammenligne banker når det gjelder soliditetstill.

Selv om Sparebankforeningen er enig i at ”endret tapsregelverk” bør utformes med utgangspunkt i IAS 39, mener vi prinsipielt sett at denne standarden innebærer en unødvendig teoretisering av problemstillingen. Vi kan vanskelig se at den økte kompleksiteten dette innebærer står i et rimelig forhold til den merinformasjon man her oppnår. Vi innser imidlertid at manøvreringsrommet for norske myndigheter på dette området er begrenset.

1. Behovet for veiledning/rundskriv til forskriften

Det er generelt et problem at de ulike IAS’ene er kompliserte, lite tilgjengelige og at det ikke foreligger forarbeider og god nok veiledning som regnskapsprodusenter og regnskapsbrukere kan støtte seg til. IAS 39 fremstår dessuten som blant de mest kompliserte av disse. Det er videre et problem at det ikke foreligger noen oversettelse av de engelskspråklige standardene.

Foreningen finner det derfor meget positivt at Kredittilsynet har utarbeidet høringsnotat inneholdende blant annet regneeksempler som illustrerer hvordan enkeltbestemmelser skal forstås. Det er foreningens syn at høringsnotatet bør utbygges og danne grunnlag for en omfattende veiledning/rundskriv til forskriften og som de regnskapspliktige bør kunne støtte seg til.

Foreningen stiller seg videre meget positiv til de forslag til forenklinger som tilsynet har foreslått på noen områder og som vil lette praktiseringen av regelverket.

2. Reglene om regnskapsmessig behandling av tap på grupper av utlån

Ifølge § 2-4 første ledd har en gruppe av utlån verdifall som følge av svekket kredittverdighet dersom det foreligger objektive indikasjoner på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Siste ledd nevner slike observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen.

Regelen må forstås dit hen at indikasjonen på tapshendelse må foreligge. I så fall vil det ikke være anledning til å foreta mer fremad skuende vurderinger eksempelvis i forhold til makroøkonomisk utvikling gjennom en konjunktursykel.

I forhold til vurdering av grupper av utlån tolker vi forslaget som mer restriktivt enn gjeldende regler om avsetning til uspesifiserte avsetninger. Vi er ikke kjent med at det er foretatt noen beregningsstudier som gir holdepunkter for hvordan endret regelverk vil slå ut. Foreningen vil likevel uttrykke bekymring for at konsekvensen vil være svekket buffer mot kredittap i banksystemet.

3. Prinsipper for vurdering av utlån

Det blir i Kredittilsynets oversendelsesbrev til Finansdepartementet opplyst at tilsynet i denne omgang ikke har vurdert å tillate vurdering av utlån til virkelig verdi med unntak av på etableringstidspunktet – der utlån skal vurderes til det beløp som utbetales til kunden med tillegg for transaksjonskostnader.

I sitt oversendelsesbrev til Finansdepartementet viser Kredittilsynet blant annet til at IASB i april 2004 utga høringsutkast til endringer av IAS 39 der det foreslås begrensninger i muligheten til å vurdere finansielle instrumenter til virkelig verdi - "the fair value option".

De vektige innsigelser som har blitt reist mot bruk av "the fair value option" i IAS 39, tilsier at utlånsforskriften heller ikke på sikt bør tillate at utlån vurderes til virkelig verdi, med unntak av på etableringstidspunktet. Sparebankforeningen mener prinsipielt at utlån, som i sin natur er illikvide, i liten grad egner seg for vurdering til virkelig verdi.

4. Forholdet til nye kapitaldekningsregler (Basel II)

Innføringen av nye regnskapsregler med utgangspunkt i IAS-forordningen og ny utlånsforskrift vil påvirke sentrale størrelser som den regnskapspliktiges egenkapital. Kapitaldekningsregelverket baserer seg på institusjonenes bokførte egenkapital. Endringene på regnskapsområdet reiser flere problemstillinger som er relevante i forhold til soliditetsregelverket.

En slik problemstilling går på forholdet mellom bankenes risikostyring og regnskapsregelverket. Mens Baselkomiteen i sin nylig vedtatte Capital Accord skiller mellom begrepene "expected og unexpected losses", er denne inndelingen ikke lenger tilstede i forslag til ny utlånsforskrift. I hht. revidert Capital Accord skal "expected losses" dekkes av bankenes tapsavsetninger, mens støtputen mot "unexpected losses" skal bestå av bankens ansvarlige kapital. Definisjonen av mislighold følger gjeldende tapsforskrift (90 dager).

Sparebankforeningen vil gjøre oppmerksom på at de forskjeller som vil oppstå mellom regnskapsregelverket og kapitaldekningsregelverket, synes å utgjøre et ikke uvesentlig praktisk problem for bankene (*se også våre merknader til §2-3 tredje ledd*).

5. Forslag til bestemmelser

ad § 1-1 Virkeområde

Banker, finansieringsforetak, forsikringselskaper og pensjonskasser underlegges med dette én og samme forskrift i motsetning til gjeldende regulering der det er én forskrift for banker og finansieringsforetak og én forskrift for forsikringselskaper. Pensjonskasser omfattes i dag ikke av tapsforskriftene.

Sparebankforeningen er enig i at bestemmelsene i forskriftsutkastet er av generell karakter og av den grunn er relevante for alle foretak som driver utlåns- og garantivirksomhet. Vi er også enige at det bør presiseres, slik det er gjort i annet ledd, at forskriften ikke gjelder for foretak som har plikt til å utarbeide regnskap etter IAS/IFRS.

Ad § 2-1 Vurdering på etableringstidspunktet

Første ledd fastslår at utlån skal vurderes til virkelig verdi på etableringstidspunktet med tillegg av transaksjonskostnader. Med støtte i IAS 39 Application Guidance legger vi til grunn at det med dette menes:

Pålydende verdi

- Etableringsgebyr (fratrasket ved utbetaling av lånet)
- = Det beløp som overføres til kunden (virkelig verdi)
- + Transaksjonskostnader (utgifter som banken har hatt uten at kunden godtgjør disse direkte, for eksempel honorar til megler).

En stor utfordring ved vurderingen av lån på etableringstidspunktet synes å være forståelsen av hva som skal inngå i direkte transaksjonskostnader. En utdyping av dette i veiledning/rundskriv til forskriften vil være nyttig.

I annet ledd er foreslått mulighet for direkte resultatføring av etableringsgebyrer som kun dekker de direkte interne administrative utgiftene ved å etablere lånet. Regelen muliggjør en videreføring av gjeldende praksis i årsregnskapsforskriften for behandling av etableringsgebyrer. Ifølge høringsnotatet eksisterer ikke denne muligheten innenfor IAS 39.

Vi forstår bestemmelsen dit hen at etableringsgebyret, så lenge det dreier seg om uvesentlige beløp, kan føres til resultatregnskapet som inntekt med en gang. I så fall vil lånets bokførte verdi i balansen være lik lånets pålydende verdi på etableringstidspunktet, med tillegg for eventuelle transaksjonskostnader, og bestemmelsen representerer dermed et unntak fra hovedregelen i første ledd.

Det er Sparebankforeningens syn at unntaksbestemmelsen er viktig og nødvendig ut fra følgende begrunnelser:

- *Hovedtyngden av utlån avtales med flytende rente i Norge. Utkastet til forskrift bygger på IAS 39, hvor fastrentelån synes å være utgangspunktet. I slike tilfeller er opprinnelig effektiv rente uendret over en lengre avtaleperiode. Annerledes er situasjonen for lån med flytende rente. Ved endring i markedsrenten endres kontantstrømmen, noe som også vil reflekteres i effektiv rente uten at lånets bokførte verdi endres. Periodisering av etableringsgebyr ved bruk av effektiv rente-metode vil i slike tilfeller være meget ressurskrevende. For lån til personkunder er etableringsgebyret normalt stipulert slik at det bare dekker bankens direkte kostnader i etableringsåret. Inntektsføringen av etableringsgebyr vil da tilsvare påløpne kostnader, og transaksjonen gir dermed ingen resultateffekt. Adgangen til forenklet beregningsmetode antas ikke å påvirke sammenlignbarheten mellom bankene, selv om opsjonen benyttes i varierende grad.*
- *Kontoforhold. Etableringsgebyr som periodiseres etter effektiv rente-metoden, kan ikke registreres på kundens konto, da etableringsgebyr ikke skal påvirke det beløp kunden skal tilbakebetale. Det vil dermed oppstå et stort avstemmingsbehov mellom den balanseførte verdi av "reduert" utlån og kundesreskonto som må inneholde brutto krav mot kunden. Det må i så fall etableres en "skyggekonto" for hver kunde. Lånets bokførte verdi vil bestå av differansen mellom kundens konto og "skyggekonto". Dette vil i så fall fordre betydelig datakraft.*

Dersom etableringsgebyret er vesentlig, må det foretas periodisering enten etter lineær metode eller effektiv rente-metode. Når det dreier seg om lån med flytende rente, vil det være mindre ressurskrevende å gjennomføre periodiseringen lineært i stedet for etter effektiv rente-metoden, som betyr at den inntektsførte rente er

forskjellig fra den rente kunden betaler. Ved bruk av den lineære metode vil banken, som i dag, inntektsføre det rentebeløp banken mottar fra kunden, med tillegg av periodisert etableringsgebyr. Når den lineære metode gir tilnærmet samme resultat effekt som effektiv rente-metode, er det ut fra kost-/nyttevurdering viktig at det gis adgang til lineær metode.

Ad § 2-2 Vurdering i etterfølgende perioder

Ifølge første ledd skal utlån vurderes til amortisert kost med anvendelse av effektiv rente-metoden. Endringer i et utlåns rentesats som reflekterer endringer i markedsrenten, påvirker ikke utlånets verdi.

Dette innebærer at utlån i etterfølgende perioder skal vurderes med utgangspunkt i utlånets balanseførte verdi på etableringstidspunktet justert for:

- mottatte avdrag,
- eventuell akkumulert periodisering av gebyrer, provisjoner og lignende (som følge av anvendelse av effektivrentemetoden)
- eventuell nedskrivning for tap

Vi støtter forslaget til bestemmelse.

Det er en viss usikkerhet knyttet til hva som menes med "akkumulert periodisering av gebyrer, provisjoner og lignende..." Etter vårt syn er det behov for at dette presiseres nærmere i veiledning/runskriv til forskriften. Det er videre viktig at det redegjøres nærmere for i veiledningen at en endring i markedsrenten ikke skal påvirke lånets verdi, men at det er en eventuell endring av kredittrisiko som vil påvirke lånets verdi.

Ifølge foreslåtte annet ledd skal det i tilfelle det foreligger objektive indikasjoner, for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall som følge av svekket kredittverdighet, foretas nedskrivning for verdifall. En nedskrivning skal reverseres i den utstrekning tapet er redusert. Tredje ledd slår fast at renteinntekter skal resultatføres med anvendelse av effektiv rente-metoden.

Sparebankforeningen har ingen innvendinger mot foreslåtte annet og tredje ledd. Vi vil likevel peke på at § 2-2 samlet sett representerer betydelige systemmessige utfordringer der det kreves løsninger både i forhold til beregning av tap og i forhold til fremtidig inntektsføring av renter.

Vi vil for øvrig peke på at høringsnotatet gir god veiledning i forhold til håndteringen av nedbetalingslån. Slik vi ser det er det også store praktiske problemer knyttet til håndteringen av etableringsgebyrer på kreditter. Veiledningen/runskrivet bør utbygges på dette punktet.

Ad § 2-3 Vurderingsenhet

Det følger av første ledd at vurderingen av om det foreligger objektive indikasjoner på verdifall skal foretas enkeltvis på alle utlån som anses som vesentlige.

Ved vurderingen av nedskrivning på grupper av utlån inndeles utlånene, ifølge annet ledd, i grupper bestående av utlån med like risikoegenskaper med hensyn til debitors evne til å betale ved forfall. Ifølge høringsnotatet kan inndelingen eksempelvis skje ved hjelp av et kredittvurderingssystem som hensyntar utlansprodukt, bransje, lokalisering og andre relevante faktorer. De risikoegenskapene som velges vil være relevante for å estimere utlansgruppens fremtidige kontantstrømmer. Dersom institusjonen ikke har en gruppe av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper, kan det ikke foretas nedskrivning for verdifall på grupper av utlån.

Tredje ledd bestemmer at utlån som er vurdert for nedskrivning individuelt, men hvor objektive indikasjoner på verdifall ikke finnes, skal medtas i gruppevurdering av utlån. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor objektive indikasjoner på verdifall finnes, skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån.

Sparebankforeningen vil be om at det av hensyn til praktiseringen av regelverket i veiledningen/rundskrivet til forskriften gis en nærmere presisering av hva som skal menes med "vesentlige utlån" i første ledd.

På side 8 i høringsnotatet fremkommer det at dersom institusjonen ikke har grupper av utlån med like risikoegenskaper, så kan det ikke foretas tapsavsetninger på gruppenivå. Samtidig er det i henhold til forskriften kun plikt til å tapsvurdere vesentlige engasjement individuelt. Det kan således virke som om at det for en del utlån ikke skal være plikt eller anledning til å nedskrive for tap. Dette er nok ikke hensikten. Det bør vel derfor presiseres at dersom det ikke er grunnlag for å foreta nedskrivninger på gruppenivå, så er kravene til hvilke engasjementer som må vurderes individuelt desto større.

Foreningen vil videre gjøre oppmerksom på at beregning av tap i praksis gjennomføres på engasjementsnivå og der flere lån vil kunne inngå i vurderingen. Vi legger derfor til grunn at begrepet "enkeltvis" må tolkes som kundenivå, men der et enkelt lån normalt vil danne utgangspunktet.

Vi vil videre peke på at inndeling av porteføljen i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper samsvarer med den tilpasning banker må foreta dersom de velger å beregne kapitaldekningen basert på en intern rating-metode i de nye kapitaldekningsreglene. En vurdering av risikoegenskaper innebærer en vurdering av motpartsrisiko. For banker som ikke velger å anvende intern rating, og som inndeles porteføljen etter mer sjablonmessige kriterier, for eksempel produkttype, kan dette innebære at man får en gruppering ut fra andre karakteristika enn risikoegenskaper. Av hensyn til muligheten for forenklinger og bedre grunnlag for forståelse av risiko, ber vi om at det i veiledningen/rundskriv til utlånsforskriften her gis rom for samordning med de klassifiseringsregler som vil gjelde i revidert kapitaldekningsregelverk.

Ad §§ 2-4 og 2-5 om objektive indikasjoner og beregning av tap

Det følger av § 2-4 første ledd at et utlån eller gruppe av utlån har verdifall som følge av svekket kredittverdighet, dersom det foreligger objektive indikasjoner på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av utlån, og tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrømmer. Reduksjonen i kontantstrømmene forårsaket av tapshendelsen må kunne estimeres pålitelig. Annnet og tredje ledd inneholder en nærmere oppstilling av hendelser som representerer objektive indikasjoner på tap.

§ 2-5 gir reglene for hvordan tap skal beregnes. Dersom objektive indikasjoner for verdifall finnes, skal utlån nedskrives for tap. For utlån med flytende rente beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente på måletidspunktet. Ved estimering av fremtidige kontantstrømmer skal kun kreditttap forårsaket av inntrufne tapshendelser hensyntas. For utlån med fastrente skal fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres med opprinnelig effektiv rente basert på den sist fastsatte rente frem til neste renteregulering..

Høringsnotatet inneholder en viktig presisering. I henhold til denne er forskriftsbestemmelsen ikke til hinder for at institusjonen i enkelte tilfeller kan foreta forenklete beregninger av tap, forutsatt at effekten av å foreta forenklet beregning i stedet for en fullstendig beregning, antas kun å innebære et ubetydelig avvik. Innenfor et kort tidsrom vil effekten av neddiskontering være ubetydelig ved beregning av nedskrevet verdi. I slike tilfeller kan nominell verdi benyttes som en praktisk tilnærming til neddiskontering ved beregning av nedskrevet verdi. Likeledes vil i perioder med lavt rentenivå tidshorisonten uten diskontering kunne være lenger enn i perioder med høyere rentenivå.

Med mindre relevant tapshistorikk tilsier noe annet, kan tap på grupper av utlån beregnes som en andel av brutto balanseført verdi. En slik forenklet beregning bygger på en forutsetning om at inntrufne tap påvirker estimeringen av fremtidige kontantstrømmer per tidsperiode forholdsmessig likt.

I følge gjeldende forskrift skal mislighold alltid anses å foreligge dersom en termin ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller en rammekreditt har vært overtrukket i mer enn 90 dager. I henhold til § 2-4 bokstav b) vil betalingsmislighold alltid være en tapshendelse. For at en tapshendelse skal anses å være en objektiv indikasjon på at utlånet har verdifall som følge av svekket kredittverdighet, må hendelsen også medføre at den regnskapspliktige vurderer betalingsmisligholdet dit hen at dette tilsier et lavere estimat på utlånets fremtidige kontantstrømmer, uavhengig av om misligholdet er over 90 dager eller ikke.

Enhver forsinkelse blir etter dette å betrakte som et betalingsmislighold. Når det er en forsinket betaling, må det dermed vurderes om dette skyldes svekket kredittverdighet eller andre årsaker (for eksempel debtors forglemmelse, reisefravær, forsinkelser i kontantstrømmer til debitor etc.) Av praktiske årsaker synes det fornuftig å ha en grense som uansett er en indikasjon på at låntaker har svekket kredittverdighet. Om dette skal være 30, 60 eller 90 dager er av mindre betydning, men både for å lette det praktiske arbeidet og for å få bedre sammenligning mellom bankene, er vi av den oppfatning at det er riktig å beholde en slik grense.

I forhold til nedskrivning på enkeltlån innebærer forslaget at renter skal inntektsføres på lån som er nedskrevet. Dette betyr at den nedskrevne verdi baseres på neddiskonterte verdier, noe som krever nye systemmessige løsninger. Verdiberegningen tar utgangspunkt i forventet kontantstrøm ved eventuelt tvangssalg av panteobjektet, fratrukket kostnader for å holde og selge panteobjektet, uansett om utvikling er sannsynlig eller ikke. Kontantstrømmen neddiskonteres til nåverdi. Neddiskonteringen til nåverdi er nødvendig når det skal inntektsføres renter på nedskrevne verdier i kommende regnskapsperioder.

Når det gjelder nedskrivning på grupper av utlån kan bankene benytte interne risikoklassifiseringssystemer som grunnlag for å gruppere lån med like risikokarakteristikker som gir indikasjoner på debitorenes betalingsevne ved forfall. Dette vil naturligvis forutsette at risikoklassifiseringssystemet ajourføres løpende.

Eksempelvis vil det være indikasjoner på verdifall når kunder endrer risikoklasse fra opprinnelig klasse ved innvilgelse av lånet til lavere risikoklasse med betydelig forverring av betalingsstatus. Årsaken til endring av risikoklasse lar seg identifisere og skyldes som regel enten svakere betjeningsevne og/eller lavere panteverdi. Like fullt er problemet å kombinere endringer i risikoklassifiseringssystemet eller andre indikasjoner på verdifall med bankens tapshistorikk og dermed anslå størrelsen på verdifallet. Skjønnelementet vil være dominerende når størrelsen på verdifallet skal estimeres:

- *Normalt vil det ikke eksistere tapshistorikk i forhold til de endringer som registreres på risikogrupper.*
- *Den historiske tapsrate må korrigeres, slik at den reflekterer rådende makro-økonomiske forhold – hvordan fremskaffe pålitelige estimater for slike korrigeringer?*
- *Det må anslås på hvilket tidspunkt tap vil inntre – hvordan gjøre dette pålitelig?*

Forskriften åpner for en beregningsmetodikk som tar utgangspunkt i balanseverdier. Det fremgår av bakgrunnsnotatet at man kan benytte forenklete metoder og ikke foreta neddiskontering når forenklet beregning antas å innebære ubetydelige avvik. Dette vil bety at bankene ikke beregner effektiv rente, men kan inntektsføre det rentebeløp som kundene betaler i tråd med gjeldende praksis. Dette er lån som normalt vil være betjent etter avtalen.

Sparebankforeningen er meget positiv til at det foreslås en slik forenklet metode. I veiledning/rundskriv til forskriften bør det orienteres om hva bankene skal legge til grunn ved forståelsen "kort tidsrom" og "lavt rentenivå", eller om dette bør være opp til hver enkelt bank å praktisere.

Vi vil videre peke på at vurderinger av verdifall på grupper av utlån skal gjøres ved hvert kvartalsskifte. Det er også av den grunn viktig med enkle metoder når skjønnelementet er så vidt dominerende. Vi vil peke på at også beregninger basert på kompliserte matematiske løsninger i seg selv vil kunne utgjøre en risiko.

Foreningen er i tvil om begrepet "tapshendelse" gir en korrekt beskrivelse av hva som menes. Det er ikke gitt at de nevnte hendelser påfører banken tap, men det utgjør indikasjoner som gjør at banken må foreta vurderinger og beregninger.

Ad § 2-6 Klassifikasjon

Første ledd slår fast at nedskrivning for verdifall skal resultatføres som tap. Ifølge annet ledd skal beregnede renter på utlån som tidligere er nedskrevet, resultatføres som renteinntekter. Reversering av nedskrivning for øvrig skal resultatføres som korrigering for tap.

Sparebankforeningen har ingen merknader til foreslåtte paragraf.

Ad §§ 3-1 og 3-2 Garantiforpliktelser og regresskrav

Det skal foretas avsetning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

Ettersom en garanti er en utenombalansepost, er vi enige i at det i denne sammenheng er riktig å anvende begrepet avsetning. Vi vil dessuten bemerke at krav og motkrav skal presenteres brutto i balansen.

§ 4-1 Ikrafttredelse

Forskriften foreslås tre i kraft 1. januar 2005 og gis virkning for regnskapsåret 2005. Det er imidlertid foreslått en overgangsordning ved at de regnskapspliktige kan utarbeide sine regnskaper basert på gjeldende regler for regnskapsåret 2005.

Sparebankforeningen vil understreke at endret regelverk vil kreve omfattende kompetanseutvikling i bankene. Reglene vil dessuten kreve omfattende endringer i datasentralene. De tilbakemeldinger foreningen har fått fra medlemmer, tyder på at det er lite sannsynlig at A/S EDB, som datasentral, vil kunne ha en løsning på plass til 1. januar 2005. Det synes tvilsomt om det i det hele tatt vil være mulig for bankene å tilpasse seg nytt regelsett uten at slike IT-løsninger er på plass. Dersom Finansdepartementet bestemmer at første rapporteringstidspunkt skal være 31. mars 2005, må det forutsettes at de store IT-leverandørene til banksektoren har bekreftet overfor Kredittilsynet at de kan levere de nødvendige systemendringer i god tid før dette tidspunkt.

Det er etter foreningens oppfatning positivt at de bankene som ikke konverterer til IAS fra 1. januar 2005 kan fortsette å anvende dagens regler lenger. Det bør i den anledning ha relevans at EU sin godkjennelse av revidert IAS 39, synes å være skjøvet langt frem i tid.

Pr. mars 2003 var det 20 sparebanker som hadde utstedt børsnoterte gjeldsinstrumenter og som samtidig ikke hadde børsnoterte grunnfondsbevis. Disse bankene er først pliktige til å rapportere etter IAS fra 1. januar 2007. Videre legger foreningen til grunn at bankene vil måtte rapportere soliditetstall basert på nytt kapitaldekningsregelverk fra og med fjerde kvartal 2006. Vi finner også grunn til å gjøre oppmerksom på at over 80 sparebanker skal konvertere sine datasystemer til SDC i 2005, og at dette vil legge beslag på store ressurser i bankene. I forhold til de betydelige utfordringer som bankene stilles overfor i tiden fremover og de mulige samordningseffekter som kan realiseres, ber vi om at bankene gis anledning til å anvende dagens regler fram til 1. januar 2007.

6. Regnskapslovens krav om sammenlignbare sammenligningstall

IAS 39 krever ikke sammenlignbare sammenligningstall for 2004. Foreningen mener det er viktig at man også i forhold til tapsforskriften/utlånsforskriften får et unntak fra regnskapslovens krav om sammenlignbare sammenligningstall. Det antas å være svært ressurskrevende å gjennomføre beregninger med tilbakevirkende kraft. Dessuten kan det reises spørsmål om påliteligheten ved sammenligningstallene.

7. Konsekvensen på egenkapitalen av endret regnskapsprinsipp

Det synes rimelig å anta at det vil være forskjeller i størrelsen på tapsavsetning/nedskrevet beløp som beregnes etter ny forskrift sammenlignet med tidligere beregninger. I så fall vil dette innebære endring av regnskapsprinsipp med den konsekvens at endringen føres direkte mot egenkapitalen. Vi vil gjøre oppmerksom på denne problemstillingen ikke er behandlet i bakgrunnsnotatet.

Med vennlig hilsen
Sparebankforeningen i Norge

Arne Hyttnes
Administrerende direktør

Erik Johansen
Assisterende direktør